

موج اخراج کارکنان غول‌های فناوری با هوش مصنوعی

ندا افشاری

مترجم

در دوران همه‌گیری کرونا، نیاز دنیا به فناوری افزایش یافت و همین امر، شرکت‌های مختلف را به جذب و استخدام حجم زیادی از کارکنان سوق داد. اما بعد از همه‌گیری کرونا و رکود اقتصادی بسیاری از کشورها، شماری از شرکت‌های فناوری و حتی غول‌های فناوری دنیا تصمیم گرفتند برای جبران کمبود منابع مالی و تامین نیازهای مالی خود، شماری از کارکنان خود را اخراج کنند که این امر در سال‌های اخیر روند رو به رشدی به خود گرفته و برخی پیش‌بینی می‌کنند این فرآیند در سال ۲۰۲۴ نیز همچنان ادامه داشته باشد. البته این خطر با توجه به رونق گرفتن فناوری هوش مصنوعی بیشتر احساس می‌شود و کارکنانی که در این شرکت‌ها فعالیت می‌کنند، خطر بیکار شدن را با جدیت بیشتری لمس کردند.

فناوری در سال ۲۰۲۴ نیز همان روال سال ۲۰۲۳ را طی کرد و شاهد اخراج حجم بالایی از کارمندان شرکت‌های مختلف فناوریانه بودیم. غالب این اخراج‌ها در شرایطی اتفاق افتاده که اقتصاد آمریکا در حال شکوفایی و صنعت این کشور هم در حال رونق است. درست است که در ظاهر اخراج نیروهای یک شرکت می‌تواند اثرات منفی را برای آن شرکت به دنبال داشته باشد، اما در دنیای پرتلاطم فناوری، کاهش برنامه‌ریزی شده برخی مشاغل می‌تواند چشم‌انداز برخی شرکت‌ها را شکل دهد. در عرصه فناوری، مدیران شرکت‌ها اخراج را راهی برای کارآمد ماندن، تغییر اولویت‌ها و حذف افراد ضعیف می‌دانند. البته در بسیاری از موارد، شرکت‌هایی که اقدام به اخراج نیروهای خود می‌کنند، فرآیند استخدام را نیز به‌طور همزمان انجام می‌دهند. غول‌های فناوری مانند مایکروسافت و آمازون که به‌تازگی کارمندان خود را در حوزه بازی و پخش زنده کاهش داده‌اند، به‌طور همزمان در حال برنامه‌ریزی سرمایه‌گذاری‌های عظیم در حوزه هوش مصنوعی هستند.

اخراج به بهانه اصلاح مزاد استخدام

به گزارش Axios، مایکروسافت هفته گذشته اعلام کرد ۱۹۰۰ کارمند خود را در بخش بازی‌ها اخراج می‌کند. این شرکت به‌تازگی مالکیت Activision Blizzard را به‌عنوان شرکت هلدینگ بازی‌های ویدئویی آمریکایی تعطیل کرده است. بیشترین اخراج کارمندان مایکروسافت که حدود ۸ درصد از کل ۲۲ هزار نیروی فعال در حوزه بازی‌ها را تشکیل می‌دهند، در این هلدینگ اتفاق افتاده است. علاوه بر این گوگل نیز در اوایل ماه جاری خبر از اخراج برخی کارمندان خود و تداوم این روند در طول سال داد. اما به‌رغم اتفاقاتی که در این دو شرکت رخ داده، سهام گوگل و مایکروسافت در هفته جاری به رکورد بالایی رسید و به عبارتی، سهام فناوری بالاترین سطح تاریخی خود را پشت سر می‌گذارد. ده‌ها شرکت دیگر نیز در این ماه اخراج‌هایی را در برپنده خود داشتند، اما مقیاس کاهش نیروهای اخراج شده در آنها به مراتب از نرخ اخراجی‌ها در غول‌های فناوری در آغاز سال ۲۰۲۳ کمتر بوده است به‌طوری‌که در برخی موارد حدود ۱۰ هزار شغل یا بیشتر تعدیل یا اخراج شدند. به گزارش mpr، کارشناسان بزرگ‌ترین محرک اخراج‌ها در صنعت فناوری را این‌گونه توصیف کرده‌اند که بسیاری از شرکت‌ها در شروع همه‌گیری کرونا در سال ۲۰۲۰ استخدام کارمندان خود را افزایش دادند تا بتوانند نیازهای خود را برآورده کنند و اخراج‌هایی که در سال‌های اخیر شاهد آن هستیم، در راستای اصلاح این روند عنوان شده است.

مقصر ۲۰ درصد

اخراجی‌ها هوش مصنوعی است

کارشناسان همچنین برآورد کرده‌اند تنها حدود ۲۰ درصد از میزان اخراجی‌ها در صنعت فناوری به‌واسطه هوش مصنوعی اتفاق افتاده است، به‌طوری‌که شرکت‌های فناوری با این کار، فرآیند استخدام کارمندان خود را اصلاح کرده و تغییر می‌دهند و بیشتر روی اتوماسیون و خودکارسازی سیستم‌ها سرمایه‌گذاری می‌کنند. تمرکز بیشتر

شرکت‌های فناوری در دنیا روی هوش مصنوعی است که به‌نظر می‌رسد موضوع مورد توجه در سال‌های پیش‌رو در سیلیکون ولی باشد. درحالی‌که وضعیت اقتصادی در آمریکا و نیز در میان شرکت‌های فناوری در حال بهبود است، تورم بالا و نیز نرخ‌های بالای بهره، باعث شده برخی کارشناسان درباره چشم‌انداز روشن این صنعت با شک و شبیه صحبت کنند. استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های نوپا اغلب روی آموزش و توسعه کارکنان خود نسبت به پیشرفت فناوری سرمایه‌گذاری نمی‌کنند. در نظرسنجی اخیر از ۹۰۶ مدیر کسب‌وکار، ۳۹ درصد از شرکت‌هایی که قصد دارند در سال جاری روند اخراج کارمندان خود را دنبال کنند، اظهار کرده‌اند هوش مصنوعی دلیل اصلی برای اخراجی گروه زیادی از این اخراج‌ها خواهد بود. اما در این میان، برخی کارشناسان معتقدند هوش مصنوعی نقش بیشتری در حذف مشاغل و اخراج کارکنان از شرکت‌های بزرگ فناوری به‌ویژه در کوتاه‌مدت ایفا خواهد کرد. صنعت فناوری همیشه چرخه رونق و رکود خاص خود را داشته است که اغلب در راستای کاهش یا افزایش جریان چرخه‌های پذیرش فناوری مانند ظهور رایانه شخصی، اینترنت و تلفن‌های هوشمند رخ داده است. غول‌های فناوری امروزی می‌دانند عصر گوشی‌های هوشمند به بلوغ رسیده و دیگر روند‌های اخیر مانند ارزهای دیجیتال، وب ۳، و متاورس آغاز نشده است اما آنها خود را برای موج گسترده‌ای از رشد حول هوش مصنوعی آماده می‌کنند.

اما در این میان این سوال مطرح می‌شود آیا شرکت‌های فناوری مجبور به اخراج کارکنان خود هستند یا اینکه نسبت به این کار تمایل هم دارند؟ کارشناسان بر این باورند برخی استارت‌آپ‌های کوچک فناوری که با مشکلات مالی مواجه می‌شوند، گاهی مجبورند برای کنار آمدن با این چالش و کنار آمدن با آن، اقدام به اخراج کارمندان خود کنند، اما شرکت‌های بزرگ فناوری اجباری برای این کار ندارند. این قبیل شرکت‌ها به اندازه کافی سودآور هستند و بازار سهام بالایی را در اختیار دارند که نیازی به اخراج کارمندان خود نداشته باشند و حتی بدون اخراج نیرو هم شرکت‌های قدرتمندی در صنعت فناوری محسوب می‌شوند. اگر اخراج کارمندان حوزه فناوری، هزینه‌های شرکت را کاهش دهد و حاشیه سود را نیز اندکی بهبود بخشد، به‌نفع سرمایه‌گذارانی تمام می‌شود که به دنبال کسب درآمد از دنیای فناوری هستند. اخراج گسترده فناوری برای مشاغل کوچکی که به دنبال استخدام کارمندان فنی و ماهر هستند، برای آنها یک مزیت به‌شمار می‌رود. طبق اعلام فدراسیون ملی کسب‌وکار مستقل، در دسامبر ۲۰۲۳، تقریباً ۴۰ درصد از صاحبان مشاغل یا کسب‌وکارهای کوچک گفته بودند در زمینه‌های شغلی دچار خلأ بوده و قادر به پر کردن این فرصت‌های شغلی نیستند که در مقایسه با ۵۰ درصد در سال ۲۰۲۲، حدود ۱۰ درصد کاهش نشان می‌دهد.

سال جدید با چاشنی اخراج

به گزارش mpr، در یک‌ماه گذشته چند شرکت فناوری فهرستی از کارمندان اخراجی خود را اعلام کرده‌اند که خشم و ناامیدی کارکنان و کارمندان خود را به همراه داشته است. شرکت‌های فناوری از گوگل گرفته تا eBay، در این ماه پس از اخراج بیش از ۲۶۰ هزار کارگر در سراسر صنعت در سال گذشته، موج تازه‌ای از اخراجی‌ها را اعلام کرده‌اند. ده‌ها شرکت از قبیل مایکروسافت، گوگل، آمازون، تیک‌تاک و متا در حال کاهش مشاغل هستند. این ازجمله نشانه‌هایی است که سیلیکون ولی همچنان در تلاش است خود را نسبت به دوران رونق همه‌گیری سازگار کند. با وجود اینکه پیش‌بینی می‌شود میزان اخراج‌ها در سال جاری به اندازه ۲۰۲۳ نباشد، اما اخراج‌ها متوقف نشده و از ابتدای سال ۲۰۲۴ تاکنون نیز بیش از ۷۵ شرکت فناوری بیش از ۲۱ هزار کارمند خود را اخراج کرده‌اند.

به گزارش «یورونیوز»، به دنبال برخی اخراج‌ها از سوی گوگل، برخی کارشناسان عنوان کرده‌اند این غول فناوری به‌طور مسئولانه‌ای در حال سرمایه‌گذاری روی بزرگ‌ترین اولویت‌های شرکت و فرصت‌های مهم پیش‌رو هستند. سال گذشته گوگل ۱۲ هزار شغل را در ماه ژانویه از

دست داد و این کاهش تا پایان سال ۲۰۲۳ هم ادامه داشت. شواهد نیز نشان می‌دهد این کاهش حتی در سال ۲۰۲۴ نیز ادامه خواهد داشت. پلتفرم پیام‌رسانی فوری Discord که زیر نظر گوگل کار می‌کند، ۱۷ درصد از کارکنان شرکت یا حدود ۱۷۰ کارگر را اخراج کرده است. شرکت «تیک‌تاک» نیز ده‌ها کارگر خود را در آمریکا، آسیا و اروپا اخراج کرده اما خبرها حکایت از آن دارد که به‌عنوان جایگزین حدود ۱۵۰ شغل جدید را ایجاد کرده است. توییتر هم در ماه جاری از حذف ۵۰۰ شغل یاد کرده است. سایر خدمات آمازون هم اخراج‌هایی را در کارمندان خود عنوان کرده است.

در روزهای آغاز سال ۲۰۲۴، آلفابت، شرکت مادر گوگل بیش از ۱۰۰۰ کارمند خود را در چند بخش اخراج کرد. این ممکن است در مقایسه با ۱۲ هزار کارمندی که این غول فناوری در مدت مشابه سال گذشته اخراج کرده، بسیار کمتر به‌نظر برسد. با وجود این «ساندرا پیچای»، مدیرعامل این شرکت عنوان کرده است به احتمال زیاد این شرکت اخراج‌های بیشتری پیش‌رو خواهد داشت و شرکت باید انتخاب‌های سختی در مورد ظرفیت شرکت به‌منظور سرمایه‌گذاری روی هوش مصنوعی در سال‌های آینده داشته باشد. سایر شرکت‌های بزرگ نیز با همین چالش روبه‌رو هستند. به‌عنوان مثال به‌نظر می‌رسد آمازون به‌منظور مهار هزینه‌ها دست به اخراج صدها شغل زده است. حتی «ریچارد والکویست»، مدیرعامل انجمن کارکنان آمریکا اظهار داشته است احتمالاً در آینده نزدیک هم به دلیل ادامه تغییر استراتژی‌های شرکت‌های بزرگ، اخراج‌های بیشتری نیز اتفاق می‌افتد. در سال گذشته شرکت‌های بزرگی چون گوگل و آمازون با نرخ بهره‌ای بی‌سابقه و نیز کاهش چشم‌انداز رشد و نیاز به کاهش هزینه‌ها روبه‌رو شدند و همین دلیل کافی بود دست به اخراج شمار زیادی از کارمندان خود بزنند. با نظرسنجی‌ای که در اکتبر ۲۰۲۳ از ۱۰۰ مدیرمالی فناوری در شرکت‌های فناوری برزانه انجام شد، بسیاری از آنها مدعی شدند در سال ۲۰۲۴ نیز به کاهش شمار کارمندان ادامه خواهند داد و از این رو، بالاترین اولویت خود را برای سال ۲۰۲۴، بهینه‌سازی هزینه‌ها از طریق استفاده از هوش مصنوعی اعلام کردند. برخی گمانه‌زنی‌ها حکایت از آن دارد در سال ۲۰۲۴، شرکت‌ها به‌جای کاهش یکباره تعداد کارمندان خود، فرآیند اخراج آنها را با تعداد کمتر و در طول زمان انجام می‌دهند.

چرا اخراج در صنعت فناوری

بیشتر اتفاق می‌افتد؟

«پیتسر کاپلی»، پروفیسور بخش مدیریت مدرسه «وارتون» دانشگاه پنسیلوانیا در آمریکا عنوان کرده است به‌نظر می‌رسد اخراج‌های اخیر که در شرکت‌های غول‌های فناوری اتفاق افتاده ارتباطی به اقتصاد پیدا نمی‌کند و نمی‌توان نقش آن را در ارتباط با تقاضا برای کسب‌وکارها پررنگ دانست. اما این مساله مطرح می‌شود شرکت‌های فناوری با توجه به حجم کار زیادی که دارند باید تعداد زیادی نیروی کار داشته باشند. اگر واقعا شمار کارمندان این قبیل شرکت‌ها بالا باشد، ثابت ماندن روند استخدام نیرو می‌تواند باعث کاهش تعداد کارمندان آنها می‌شود. از این رو این شرکت‌ها برای قوت قلب سرمایه‌گذارانی که قصد صرفه‌جویی سریع در هزینه‌ها را دارند، شماری از کارمندان خود را اخراج می‌کنند. به گزارش استارت‌آپ Layoffs.fyi که اعلامیه‌های اخراج شرکت‌های فناوری را پیگیری می‌کند، سال ۲۰۲۳ بیش از ۲۶۰ هزار کارمند در صنعت فناوری اخراج شده‌اند. طبق شواهد به‌نظر می‌رسد کاهش مشاغل که انتظار می‌رود امسال هم دامن‌گیر شرکت‌ها شود، خیلی هم اثرات منفی به دنبال ندارد. شرکت‌های غول فناوری ارزش‌گذاری‌های بسیار بالایی دارند و ذرتبیجه این امر نشان می‌دهد بازارها در آینده چشم‌انداز رشد بالایی را برای خود رقم زده‌اند. به‌طور کلی گردش مالی بالا در این صنعت همچنین نشان می‌دهد صنعت فناوری با توجه به ظهور فناوری‌های جدید، بازار قدرتمندی برای خود متصور شده‌اند و چشم‌انداز بلندمدت آنها نیز قابل قبول است. درست است که این اخراج‌ها روی روند رو به رشد شرکت‌های فناوری تأثیر نداشته اما هرج و مرجی را در فضای شرکت و نیز نگرانی و اضطرابی را بین اخراج‌شده‌ها ایجاد می‌کند.

نیمکت خبر

عبور صادرات دانش بنیان‌ها از ۲ میلیارد دلار تا پایان امسال

روح‌الله دهقانی فیروزآبادی، معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس‌جمهور با بیان اینکه امروز با داشتن قریب به ۱۰ هزار شرکت دانش بنیان توان کافی فناوریانه برای حل هر مساله‌ای در کشور وجود دارد، افزود: «برای اینکه شرکت‌های دانش بنیان تجمیع شوند و کارهای بزرگ انجام دهند، حمایت‌های بدون هدف کارساز نیست و باید کاری کنیم تا این شرکت‌ها میدان نقش‌آفرینی و به اصطلاح زمین بازی خود را در اقتصاد کشور پیدا کنند.» وی ادامه داد: «در نسل چهارم این معاونت، به دنبال بازسازی برای شرکت‌ها هستیم. معتقدیم در نسل‌های قبلی معاونت علمی، زیست‌بوم این شرکت‌ها توسعه پیدا کرده است.» معاون علمی، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رئیس‌جمهور از عزم جدی دانش بنیان‌ها برای رفع نیازهای صنایع خبر داد و گفت: «میزان صادرات شرکت‌های دانش بنیان تا پایان امسال از ۲ میلیارد دلار می‌گذرد.»

طرح ولایت ویژه دانشجویان علوم پزشکی برگزار می‌شود

محمد خدادادی آرپناهی، مسئول طرح ولایت ویژه دانشجویان علوم پزشکی گفت: «امروزه یکی از مهم‌ترین چالش‌هایی که جوانان به ویژه قشر دانشجویی و نخبگان با آن مواجه هستند، کمبود منابع و اساتیدی است که بتوانند مسائل دینی و اجتماعی مختلف مانند جایگاه دموکراسی در جمهوری اسلامی، حقوق زن و مرد، اعتبار احکام دینی، جایگاه خدا در اعمال اجتماعی و... برای آنها ارائه کنند.» وی افزود: «طرح ولایت با روش جدید در یکی دو سال گذشته به صورت آزمایشی برای چند دانشگاه برگزار شد که با استقبال بی‌نظیر آنها همراه بود؛ لذا اسسال لزوم برگزاری آن را به صورت فراگیر برای تمام دانشجویان علوم پزشکی سراسر کشور احساس کردیم. در بازه اول این طرح با تدریس سه کتاب از تاریخ ۲۴ اسفند تا ۱۱ فروردین در شهر قم برگزار می‌شود و طی بازه دوم در مرداد ماه سال آتی با تدریس سه کتاب دیگر در مشهد مقدس اجرا خواهد شد.»

ثبت نام آزمون رشته‌های علوم پزشکی متوقف شد

ثبت نام آزمون رشته‌های علوم پزشکی سال ۱۴۰۳ که از روز گذشته شروع شده بود به دلیل اشتباه در درج ظرفیت‌ها در دفترچه راهنمای ثبت نام متوقف شد. مرکز سنجش آموزش پزشکی اعلام کرد به دلیل اینکه در جدول شماره ۸ دفترچه راهنمای ثبت نام ظرفیت پذیرش برخی از رشته محل‌ها، جا به جا درج شده لذا دفترچه مذکور پس از تصحیح مجددا در سامانه روزرسانی خواهد شد. طبق اعلام مرکز سنجش آموزش پزشکی، در صورت هر گونه تغییر در روند آزمون کارشناسی ارشد گروه پزشکی سال ۱۴۰۳، مراتب از طریق همین سامانه اطلاع‌رسانی خواهد شد. بر اساس برنامه‌ریزی‌های انجام شده قرار بود ثبت نام آزمون کارشناسی ارشد رشته‌های علوم پزشکی از روز یکشنبه ۸ بهمن ماه آغاز شود؛ همچنین مناقضیان تا روز سه‌شنبه ۱۷ بهمن ماه جاری فرصت دارند با مراجعه به سایت مرکز سنجش آموزش پزشکی نسبت به ثبت نام خود اقدام کنند.

شرط ارزشیابی و تحویل مدارک دانش‌آموختگان غایب اعلام شد

باتوجه به ابلاغیه سازمان وظیفه عمومی فراچرازشیایی مدرک تحصیلی مشمولان وظیفه غایب و کسانی که بدون دریافت معافیت تحصیلی از کشور خارج شده‌اند ممنوع بوده و دانشجویان غایب مقیم خارج از کشور که پس از اتمام تحصیل به کشور مراجعه می‌کنند باید با آخرین مدرک تحصیلی مورد تایید قبل از ورود به غیبت، به خدمت مقدس سربازی اعزام گردند. بر این اساس افرادی که قبلاً در اداره کل امور دانش‌آموختگان مدارک خود را ارزشیابی کرده‌اند، برای تحویل اصل گواهی ارزشیابی باید کارت هوشمند پایان خدمت دوره ضرورت، کارت هوشمند معافیت دائم پزشکی یا کفالت، برگ معافیت موقت بدون غیبت در مدت اعتبار آن، گواهی اشتغال به تحصیل یا دارا بودن معافیت تحصیلی در مدت اعتبار آن، گواهی صادره از نیروهای مسلح مبنی بر استخدام، گواهی صادره از نیروهای مسلح مبنی بر اشتغال به خدمت کارکنان وظیفه گواهی اشتغال به خدمت متعهدین خدمت، برگ آماده به خدمت بدون غیبت در مدت اعتبار آن و گواهی صادره از واحدهای وظیفه عمومی راه‌همراه داشته باشند.